

16

M E D I C A T I O
 V I R I
 S P V T O S A N G V I N I S
 L A B O R A N T I S:

Q V A M
 Divino adjuvante Numine,

SUB PRÆSIDIO
 CLARISSIMI VIRI
 D. HENRICI REGII,
 Reip. Ultrajectinæ Poliatri, & Medicinæ
 ac Botanices Professoris Ordinarii,

Publicè ventilandam proponit

JACOBUS van D A M, Ultrajectinus.
Ad diem 31. Martij, horâ 9. matutinâ.

Naturâ & Industriâ.

TRAJECTI ad RHENUM,
 Ex Officinâ Iohannis à Noortdyck, In Academ. Typograph,
 ANNO MDCCXLVII.

V. V. V. Cl. Cl. Cl.

D. PETRO van DAM,
Med:Doct:, Patri charif-
simo, honore, quem filiū
decet, in æternum co-
lendo.

D. GVLIELMO vāDAM,
I. U. L. Reip. Amisfur-
tensis Consulari dignif-
simo, patruo debita re-
verentia venerando.

D. GVLIELMO PEU-
TIO, Med:Doct:, avūcu-
lo nūquā non diligēdo.

Hoc Exercitium Medicum

Offert & inscribit

JACOBUS VAN DAM

M E D I C A T I O
 V I R I
 SPVTO SANGVINIS
 LABORANTIS.

I.

Vir robustus, 40. annos natus, postquam diu intemperanter, in copioso & generoso cibo potuque ingurgitando, vixisset, cœpit de dolore quodam thoracis gravativo, & tussi sicca comitato, conqueri; qui deinde per aliquot menses duravit. Tandem ipsi nocte evigilanti oborta est tussis vehemens; ex qua post aliquot horas incidit in sanguinis exspuitionem tam copiosam, ut ea nocte pelvim integram sanguine, cui multum puris foetidissimi erat admixtum, impleverit. Postea exspuitio illa non nihil quidem fuit imminuta; verùm redeunte postridie vehementer tussi, rursus pelvim sanguine, spuitione rejecto, implevit, jam valde sitit, nec à feбри est liber.

II.

Afficiuntur in hoc ægro substantia pulmonum & eorum vasorum, uti ex sanguine, & pure illo copioso, tussiendo rejecto, est manifestum; uti & Cor, ut patet ex feбри.

III.

Morsus qui eum infestat est *pulmonis* & ejus vasorum *exulceratio*, sanguinis & puris copiosi expuitione comitata.

IV.

Causa procatartica hujus morbi est intemperans illa cibi & potus copiosi & generosi ingurgitatio; quâ magna copia humorum sanguineorum & acrium, in toto corpore & pulmonibus collecta, *antecedentem* huic morbo præbuit causam. Pars

verò ejus magna ex vasis pulmonum in eorum substantiam effusa, (causa hujus morbi continens existens) produxit suo pondere primum *dolorem gravantem*; & acrimoniâ ac quantitate suâ bronchia pulmonum irritando, excitavit *tussim*; qua primo nihil expectorabatur, quia materia illa, pulmonum poris contenta, primò erat nimis crassa, & substantiæ eorum nimis firmiter affixa, quam ut de ea quicquam ex pulmonibus expectoraretur. Postea verò lapsu temporis fuit ille sanguis extravasatus in pus conversus, quod lapsu temporis putredinem & hinc foetorem & tantam acrimoniam contraxit; ut illud ipsi dormienti tam vehementem concitaverit *tussim*, qua pulmonum bronchia & vasa, materiæ isti purulentæ & foetidæ, in cavitate pulmonum collectæ, vicina, ac ab eius acrimonia pene exesa, diffregerit, atque ita & puri & sanguini copioso in bronchiorum cavitates fenestram tantam aperuerit, ut vi vehementioris *tussis* tanta foetidi puris & sanguinis floridi copia fuerit excreta, quæ jam aliquot pelves hæctenus implevit.

V.

Et quoniam pars puris putridi poros vasorum pulmonum intrat, & cum sanguine ibidem mixta ad cor defertur, in eoque vehementius & malignius incalescit, producit ea hic *febrim*, ex qua deinde oritur, ob œsophagi exsiccationem, molesta *sitis*.

V I.

Morbus hic, propter exulcerationem pulmonum & majorum vasorum, magnam copiam sanguinis effluentium, est *periculosissimus*. Hinc enim vel subitæ mortis, vel phthiseos est periculum. Quia tamen historiæ testantur nonnullos à tali morbo fuisse curatos; spes nondum plane decollavit.

V II.

Curatio itaque tentanda; eaque consistet in sanguinis aversione & educatione, vasorum apertorum clausione, ulceris detersione, ejusque consolidatione.

V III.

Mox itaque sanguis per venesectionem è dextro brachio educatur

ducatur ad ꝑnc. viij. Et venæ sectio postridie, imo vel post tres horas, reiteretur.

Utaturque continuo pro tussi diatragacantho frigido tabulato, in ore contento.

Et hoc Eclegmate utatur lambendo:

Rx. syr. de liqueritia ꝑnc. j. s.
syr. capill. ven. ꝑnc. j.
loch sani & experti dragm. ij.
syrup. violacei ꝑnc. s.

Misce, F. Linctus, quem lambat eum bacillo liqueritia.

Purgetur etiam tali purgante:

Rx. rhabarb. elect. dragm. j. s.
mirabolan. citrin. dragm. s.
thamarind. ꝑnc. s.

Infunde in aq. plantag. s. q. expressioni adde rhabarb. pulv. dragm. s.
syr. de ros. sicc. ꝑnc. j. scammonii gr. iv.

Misce F. potus, qui sumatur mane.

Post biduum reiteretur purgatio hoc haustu.

Rx. elect. lenit. dragm. vj.
diacathol. dragm. ij.
aq. ungu. caballine ꝑnc. ij.

Misce, F. potio.

Pro potu utatur hac Phtifana:

Rx. hordei mundi pugill. ij.
glyceriza rasa dragm. ij.
uvar. passular. ꝑnc. j.

Decoquantur in aq. comm. ad lib. j. addendo colatura saccari q. s.

Utatur etiam frequenter hoc amygdalato.

Rx. amygdalar. dulc. excorticatar. ꝑnc. ij.

sem. 4. frig. mai. ana dragm. j.

cum aq. hordei q. s.

F. emulsio amygdalata ad lib. j. saccharo perlato q. s. edulcorata.

V 3

IX. Si

IX.

Si sputum sanguinis copiosum perseveret, utatur frequenter
hoc decocto:

℞. rad. simphyt. nai.
tormentilla, ana vnc. j.
herb: bellidis min.
millefolij,
pulmonaria,
tussilaginis,
portulacæ,
plantaginis,
pyrolæ,
bugulæ, ana. m. j.
sem: hyoscyami
acetosæ,
portulacæ, ana dragm. ij.

Decoquantur in aq: communi ad lib. j. in qua dissolve syr. de portulacæ,
myrtill. ana vnc. i. Misce, F. Apozema.

Sumat etiam subinde de his tabellis:

℞. sem: hyoscyami alb. subtiliss. pulv. scrup. ij.
gummi arabici scrup. j.
coralli rubr:
boli armenæ an. dragm. s.
succu berberis dragm. ij.
saccari albi vnc. ij.
aq: ros.
plantag. q. s.

F. tabella dragmæ quantitate, quarum unam teneat in ore,
donec sensim lique scat.

Magnopere hic etiam profunt trochisci de alkekengi cum o-
pio, in lacte dragmæ quantitate læpe exhibiti.

Sub

Sub noctem etiam sumi potest hoc Medicamentum

℞. syr. de ros. sicc.

de succo portulacæ.

papav. alb. vna vne.

Misce.

Capiat cochlear unum singulis duabus horis, ita ut una nocte totus syrupus ille absumatur.

Cucurbita magna Hepatis regioni potest adhiberi, & frequenter reiterari.

Oxycratum etiam potest testibus applicari.

X.

Aër sit ad siccum & frigidum declinans. Cibis sit refrigerans, siccans adstringens, paucus, ex pedibus vitulorum, lacte, carnibus vervecinis, gallinacis, piscibus saxatilibus. Potus sit cerevisia tenuis, vinum aquosum, rubellum, lac caprillum, amygdalatum. Fugiat exercitia & quiescat. Aërem leviter inspiret. Excrementa alvi respondeant quotidie arte vel naturâ. Somnus sit nocturnus, moderatus. Abstineat à Venere. Vitet omnes affectus, præsertim iram.

COROLLARIA.

1. **F**ames non fit à suctione venarum, sed ab acri quodam succo, in ventriculum continuo illabante.
2. Semen non perficitur in testibus.
3. Chylus omnis non manet tamdiu in ventriculo, donec omnis sit coctus.
4. Potus hominem nutrire potest.
5. Potus non excernitur in Diabete non mutatus.
6. Datur sanguinis Circulatio.
7. Nullae corporis partes alimentum attrahunt, sed nutritionis causa in eas impellitur. Quia
8. Non datur attractio nisi attrahens sit alligatum rei attrahendae.
9. Valvulae necessario in nervis sunt statuendae.

F I N I S.

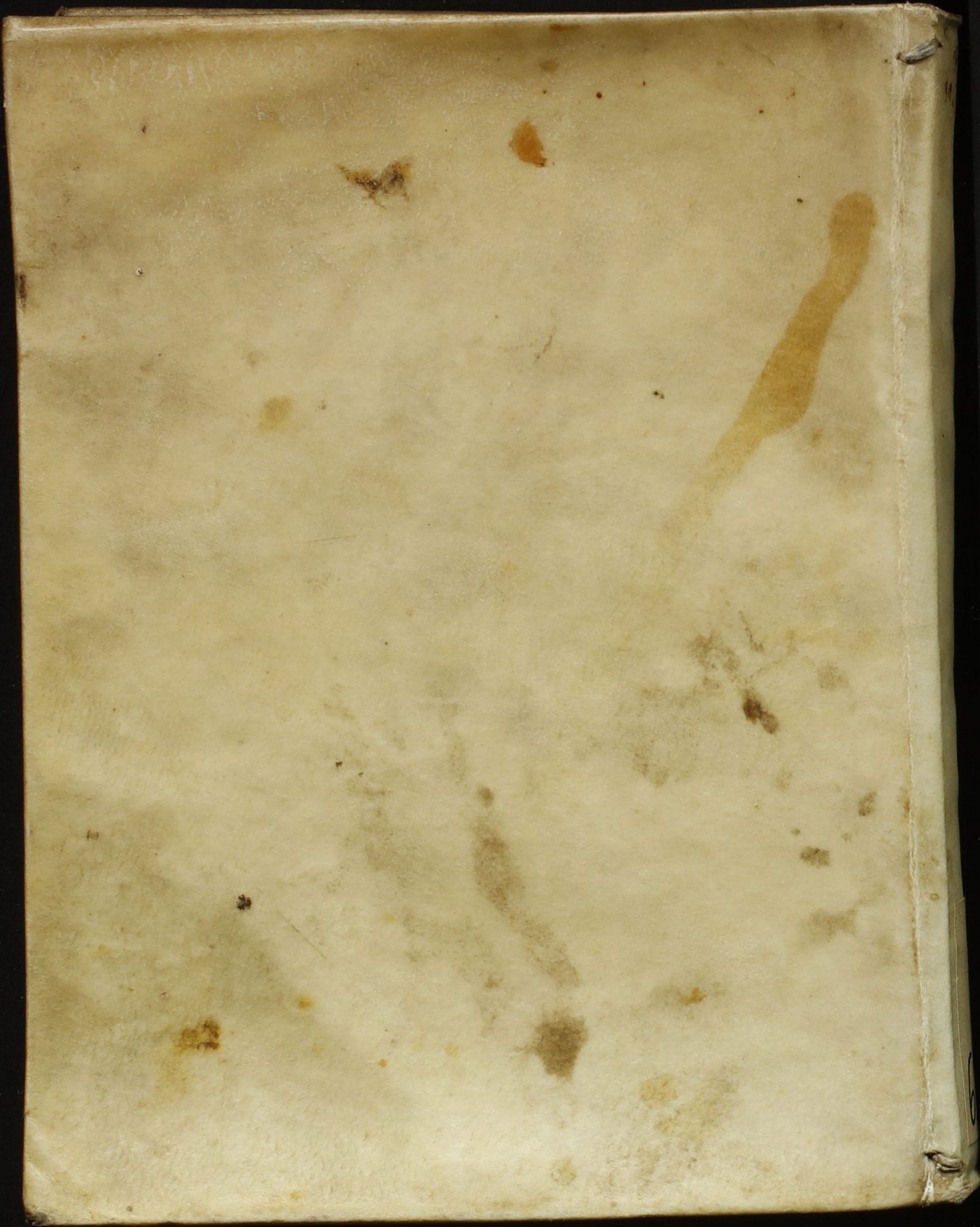
00 A 6396

ULB Halle 3
002 928 167

St

OLLARIA

- I.
sola bile atra oritur.
- II.
dianas dari, contra Platerum, Affir.
- III.
cultas nostri corporis qualitates, ut vult
- IV

19
M E D I C A T I O

V I R I

SPVTO SANGVINIS

LABORANTIS:

Q V A M

Divino adjuvante Numine,

SUB PRÆSIDIO

CLARISSIMI VIRI

D. HENRICI REGII,

Reip. Ultrajectinæ Poliatri, & Medicinæ

ac Botanices Professoris Ordinarii,

Publicè ventilandam proponit

JACOBUS van DAM, Ultrajectinus.

Ad diem 31. Martij, horâ 9. matutinâ.

Naturâ & Industriâ.

TRAJECTI ad RHENUM,

Ex Officinâ Iohannis à Noortdyck, In Academ. Typograph,

ANNO 1747.

